

ל"ט ט"ו: עֲבַת - יש להקפיד על הגייה נכונה של העי"ן, שלא ישמע שקורא 'אבות' באל"ף^ט.

ל"ט כ': טַבְעַת - הבי"ת בשווא נע. ואין לקרוא 'טבעת' במקץ.

ל"ט כ"א: וַיִּרְכְּסוּ - הוי"ו בפתח, והוא לשון עבר. והקורא 'וירכסו' בשווא משנה משמעות ללשון עתיד.

לְהִית - יש לבטא את הה"א בשווא נח. ולא להבליעה ולקרוא 'לית', או לקרוא 'להית' בחיריק הה"א. וכן הוא להלן. וכן הוא להלן בתיבת: תְּהִיָּה.

ל"ט כ"ד: מְשֻׁזָּר - יש להקפיד לנגן את הטעם סוף פסוק כראוי, ולא להוסיף טעם נוסף לפניו ולהטעים מְשֻׁזָּר^א.

ל"ט ל"א: מְלַמְעָלָה - הלמ"ד רפה, ובשווא נח^ב. וכן הוא להלן.

ל"ט ל"ג: וְאַתְּ-כֹּלְכִי - יש להקפיד לנגן את הטעם כראוי במקף, ולא להשמיט את המקף ולהטעים וְאַתְּ-כֹּלְכִי.

ל"ט ל"ד: עוֹלָת - יש להקפיד על הגייה נכונה של העי"ן, שלא ישמע שקורא 'אורות' באל"ף^ט.

המְאֻדָּמִים - המ"ם רפה, ובשווא נח^ב.

ל"ט ל"ו: וְאַתְּ-כֹּלְכִי - יש להקפיד לנגן את הטעם כראוי במקף, ולא להשמיט את המקף ולהטעים וְאַתְּ-כֹּלְכִי.

ל"ט ל"ז: וְאַתְּ-כֹּלְכִי - יש להקפיד לנגן את הטעם כראוי במקף, ולא להשמיט את המקף ולהטעים וְאַתְּ-כֹּלְכִי.

ל"ט מ"ג: וַיִּבְרַךְ - הטעם מלעיל בבי"ת.

מ' ד': וְהַבִּיחָה, וְהַעֲלִית - הטעם מלרע בתי"ו.

וְהַעֲלִית - הלמ"ד בצירי.

מ' ט': וּמִשְׁחָתָ - ראוי להקפיד על הגייה נכונה של החי"ת, שלא ישמע שקורא 'ומשכת' בכ"ף. וכן הוא להלן.

וְאַתְּ-כֹּלְכִי - יש להקפיד לנגן את הטעם כראוי במקף, ולא להשמיט את המקף ולהטעים וְאַתְּ-כֹּלְכִי.

וְהִיָּה קָדָשׁ - הטעם מלעיל בה"א^ח.

וְאַתְּ-כֹּלְכִי - יש להקפיד לנגן את הטעם כראוי במקף, ולא להשמיט את המקף ולהטעים וְאַתְּ-כֹּלְכִי.

מ' י': וְאַתְּ-כֹּלְכִי - יש להקפיד לנגן את הטעם כראוי במקף, ולא להשמיט את המקף ולהטעים וְאַתְּ-כֹּלְכִי.

קָדָשִׁים - יש אומרים שהקו"ף במקץ קטן^י. ויש אומרים שהקו"ף במקץ גדול^י.

מ' י"ג: אֶתְּ-אֶהְרֹן - יש להקפיד לנגן את הטעם כראוי במקף, ולא להשמיט את המקף ולהטעים אֶתְּ-אֶהְרֹן.

מ' י"ד: בְּתִנְתָּ - התי"ו בחטף קמץ קטן, והוא נהגה כקמץ קצר מעט^י.

מ' ט"ו: מִשְׁחָתָם - המ"ם במקץ קטן.

מ' כ"ט: פִּתַּח מִשְׁכָּן אֶהְל־מוֹעֵד - יש להקפיד לנגן את הטעמים במקומם הנכון, ולא להטעים פִּתַּח מִשְׁכָּן אֶהְל מוֹעֵד.

מ' ל': לְרַחֲמָה - הרי"ש במקץ קטן.

מ' ל"ג: סִבִּיב לְמִשְׁכָּן וְלְמִזְבֵּחַ - יש להקפיד לנגן את הטעמים כראוי, ולא להטעים סִבִּיב לְמִשְׁכָּן וְלְמִזְבֵּחַ.

גם בשווא, וכגון בכ"י לניגוד שמנוקד: בְּהִשְׁמָה (ויקרא כ"ו מ"ג), פְּדָהָל (במדבר ל"ד כ"ח), יְהִדְפָנוּ (שם ל"ה כ'). וכן בכ"י ששון 507 מנוקד פְּדָהָל. וכן כתב באור תורה שבספרים ספרדיים מנוקד בְּהִשְׁמָה עם נקודת המפיק בה"א, והביא דבריו בקסת הסופר ח"ב.

^א כיון שהסוף פסוק בא כאן מיד אחר האתנחתא, ללא טעם נוסף ביניהם, וע"י זה נוצר קצת מחסור בנגינה, יש נטיה להוסיף טעם נוסף לפני הסוף פסוק, ויש להזהר לא לעשות כן אלא להטעים כראוי.

^ב ואע"פ שאחר מ"ם השימוש תמיד יבוא דגש (שהרי מ"ם השימוש היא במקום תיבת 'מן', ולכן בא דגש אחר המ"ם, להשלים את הנו"ן החסרה), יש תיבות הפותחות בשווא, היוצאות מן הכלל, שהאות שאחר מ"ם השימוש רפה בהן, כגון: 'מְלַמְעָלָה', 'מְקָצָה'.

^ג עיין במאמר על השווא שאחר ה"א הידיעה שם מבואר שכאשר נשמט הדגש שאחר ה"א הידיעה (או אחת מהאותיות כל"ב המנוקדות בפתח להורות על ידוע), ואין מתג לפני השווא, השווא נח.

וכאן אין מתג לפני השווא, ומוכח שהאות שאחריה בשווא נח. ואע"פ שיש מעט ספרים עם מתג לפני השווא, ספרים אלו הלכו בשיטה אחרת שלא דקדקה בהנחת מתגים אלו, ולא באו להורות שהשווא נע (כמו שהוכיח ריו"ה, עיין במאמר על השווא שאחר ה"א הידיעה הערה ה').

^ד על פי הסברה הדקדוקית מסתבר יותר שהקמץ הוא קמץ קטן, שהלא חולם שמתבטל והופך לקמץ (זרד חולם להפוך לקמץ כאשר מתארכת המילה והתנועה מתרחקת מהטעם, כגון כגון 'פתל' - 'פתליקם', 'שורש' - 'שרשיקם'), הקמץ הוא קמץ קטן. וכאן היה חולם במקור (תיבת 'קדש'), וא"כ כשהתבטל החולם והפך לקמץ, בפשטות הוא קמץ קטן.

^ט ניקוד החטף קמץ כאן הוא שווא נע במהותו, ונהגה כקמץ משום שמקורו מהמילה 'פְּתַנְתָּ' שהתי"ו בחולם (כבבאשית ל"ו ל"א: וַיִּסְבְּלוּ אֶת הַתַּנְתָּ בְּדָם), ולכן כשהתארכה המילה והחולם התבטל והפך לשווא, נשאר שווא זה נוטה לקמץ כדי לשמור על הגיית החולם המקורית (כמבואר באריכות במאמר החספים).

^ט כתב בשו"ע (או"ח סימן נ"ג סעיף י"ב) שאין למנות כשליח ציבור מי שקורא אות אל"ף כאות עי"ן או אות עי"ן כאות אל"ף.

ובמשנה ברורה שם (סקל"ז) הביא את דברי האחרונים, שכתבו שבמקום שכולם מדברים כך מותר.

אך אע"פ שבמקום שכולם קוראים כך מותר להעלותו כש"ץ כיון שכך רגילים באותו מקום, מ"מ לכתחילה ודאי ראוי ונכון להדר לקרוא כהוגן בהגייה הנכונה.

וכתב בערוך השולחן (סימן נ"ג סעיף י"ד, סימן ס"א סעיף ח'), שאע"פ שבמדינותינו אין בקאים בחילוק שבין אל"ף לעי"ן, בכל זאת בקריאת שמע יש לדקדק להפרישם זה מזה, וכתב עוד (סימן ס"ב סעיף ב') שהמדקדק במצוות יראה לדקדק בזה הרבה בכל התורה, ושכרו גדול כשמדקדק בזה.

וכל זה במקום שלא משתנה המשמעות, אך במקום שאם קורא שלא כראוי משתנה המשמעות, ראוי מאד להקפיד ולדקדק להגות כראוי.

^י והוא נהגה כמו מפיק ה"א שבסוף תיבה, כגון בתיבות: 'עֲמָה', 'אֶתָּה', וכדומה.

וגם כאן באמצע תיבה הוא נקרא מפיק ה"א. ויש הטועים לחשוב ש'מפיק' הוא דוקא הנקודה הבאה באות ה"א שבסוף תיבה, אך באמת 'מפיק' פירושו מוציא, דהיינו שהה"א נשמעת ונהגית בשווא נח, אף אם היא באה באמצע תיבה, ולא כמו בתיבה 'פְּדָהָצוֹר' (במדבר א' י') וכדו', ששם הה"א אינה נהגית כלל.

והטעם לכך שנקודת המפיק באה רק בסוף תיבה, משום שבאמצע תיבה (כגון בתיבת יִתְּהָה), ע"י שהאות מנוקדת בשווא יודעים שהיא נקראת, ולכן אין צורך בנקודת המפיק. ובסוף התיבה לא רצו לנקד בשווא, מפני שיש תיבות המנוקדות בסופן בפתח גנובה ובמפיק יתד, כגון: גְּבִיָּה, יִצְיָה, ואם היו מנקדים בשווא ולא בנקודת המפיק, היה צורך לנקד בניקוד כפול, גם בפתח וגם בשווא, וממילא היות שלא ניתן לנקד אות אחת בשני ניקודים שונים, המירו את סימון המפיק שבסוף תיבה משווא לנקודה בתוך האות.

ויש לציין, שישנם כ"י בהם כאשר יש חשש לבליעת הה"א בשגגה באמצע תיבה, מוסיפים את נקודת המפיק אף באמצע תיבה, ואע"פ שהיא מנוקדת

מ' ל"ו: וְהִעָלֹת - הבי"ת בשווא נח"י.

מ' ל"ח: בְּכָל־מִסְעֵיהֶם - יש להקפיד לגנון את הטעם כראוי במקף, ולא להשמיט את המקף ולהטעים בְּכָל מִסְעֵיהֶם.

❧❧❧ ❧❧❧ ❧❧❧

❧ חילופי נוסחאות ❧

ל"ח כ"ג: וְבִאֲרָמָן / (וְבִאֲרָמָן)

הבי"ת ללא מונח - בכתבי היד: ט"ב ט"ג ט"ד ט"ה ט"ו ט"ח, ס"א ס"ג ס"ה ס"ו ס"ז ס"ח ס"ט ס"א ס"ב ס"ג ס"ד, א"ד א"ה א"ז א"ט. ~ ובדפוסים: קסוטו, ברויאר.

הבי"ת במונח - בכתבי היד: ס"ב ס"ד ס"ה ס"ז ס"ט ס"י, א"א א"ב א"ג א"ו א"ז א"ט. ~ ובדפוסים: מק"ג, רא"פ, רוו"ה, גינצבורג, קורן.

ל"ט י"א: וְהִקְלָם / (וְהִקְלָם)

היו"ד בקמץ - בכתבי היד: ט"א ק ט"ב ט"ג ט"ד ט"ה ט"ו ט"ח, ס"ב ס"ג ס"ה ס"ו ס"ז ס"ח ס"ט ס"א ס"ב ס"ג ס"ד, א"ד. ~ ובדפוסים: רא"פ, קסוטו, ברויאר.

היו"ד בפתח - בכתבי היד: ס"א ס"ה ס"ו ס"ח ס"ט ס"י, א"א א"ב א"ג א"ה א"ו א"ז א"ט א"י. ~ ובדפוסים: מק"ג, רוו"ה, לטריס, גינצבורג, קורן.

ל"ט י"ג: וְשִׁפְהָ / (וְשִׁפְהָ)

הפ"א בצירי - בכתבי היד: ט"ב ט"ג ט"ד ט"ה ט"ו ט"ח, ס"א ס"ב ס"ג ס"ד ס"ו ס"ז ס"ח ס"י ס"ב ס"ג ס"ד ס"ו ס"ז ס"ח ס"י ס"ב ס"ג ס"ד, א"ד א"ה א"ז א"ט. ~ ובדפוסים: מק"ג, רא"פ, לטריס, גינצבורג, ברויאר.

הפ"א בסגול - בכתבי היד: ס"ה ס"ז ס"ח ס"י, א"א א"ב א"ג א"ד א"ה א"ו א"ז א"ט א"י. ~ ובדפוסים: רוו"ה, קסוטו, קורן. ~ וכן הוא בעין הקורא.

ל"ט ל': גִּזְרֵה־הַקֶּדֶשׁ / (גִּזְרֵה־הַקֶּדֶשׁ)

הנו"ן בצירי - בכתבי היד: ט"א ס"ב ט"ג ט"ד ט"ה ט"ו ט"ח, ס"א ס"ב ס"ג ס"ד ס"ו ס"ז ס"ח ס"י ס"ב ס"ג ס"ד ס"ו ס"ז ס"ח ס"י ס"ב ס"ג ס"ד, א"ד א"ה א"ז א"ט. ~ ובדפוסים: קסוטו, ברויאר. ~ וכן כתב רד"ק בא.

הנו"ן בסגול - בכתבי היד: ס"ו ס"ז ס"ח ס"י, א"א א"ב א"ג א"ד א"ה א"ו א"ז א"ט. ~ ובדפוסים: מק"ג, רא"פ, רוו"ה, לטריס, גינצבורג, קורן.

מ' י"ג: אֶת־אֶהָרָן / (אֶת־אֶהָרָן)

האל"ף במונח - בכתבי היד: ט"ב ט"ג ט"ד ט"ה ט"ו ט"ח, ס"א ס"ב ס"ג ס"ד ס"ו ס"ז ס"ח ס"י ס"ב ס"ג ס"ד ס"ו ס"ז ס"ח ס"י ס"ב ס"ג ס"ד, א"ד א"ה א"ז א"ט. ~ ובדפוסים: מק"ג, רא"פ, לטריס, גינצבורג, קסוטו, ברויאר.

האל"ף ללא מונח - בכתבי היד: ס"ח, א"א א"י. ~ ובדפוסים: רוו"ה, קורן. ~ וכן הוא בעין הקורא.

לקוראי גליונות "תורת הקורא",

אנו מעוניינים להדפיס ולהפיץ ברחבי הארץ את קונטרס "תורת הקורא" על מגילת אסתר.

כל המעוניין להשתתף בהוצאות ההדפסה וההפצה (אפשרות להנצחה) מתבקש לפנות למכון "טעמי תורה"

במייל: tameytora@gmail.com

או ע"י השארת הודעה בתא הקולי: 077-51-50-49-4

אפשר גם להפקיד ישירות בבנק הפועלים (12), סניף 705, ח-נ 687945.

כתב 'גִּזְרֵה־הַקֶּדֶשׁ'. וכן בספרו עט סופר (דף י"ט ע"א) הביא רד"ק רשימת תיבות המנוקדות בסגול סגול, ורשימת תיבות המנוקדות בצירי וסגול, וכלל את תיבת 'גִּזְרֵה' עם התיבות המנוקדות בצירי וסגול. וכן בשרשים (שרש נור) כתב רד"ק שתיבת 'גִּזְרֵה' מנוקדת בצירי וסגול.

ויש להעיר, שבכל המקרא תיבת 'נור' מנוקדת 'גִּזְרֵה' בצירי סגול בכל הספרים, ורק כאן יש ספרים המנקדים 'גִּזְרֵה' בסגול, וכתב רא"פ (קונטרס דברי אמת) שלשיטת הספרים המנקדים כאן 'גִּזְרֵה' בסגול, המקף שאחר תיבת 'נור' גורם שהתיבה תנוקד בסגול ולא בצירי.

ולפי זה אין כ"כ ראייה מדברי רד"ק בשרשים ובעט סופר, משום ששם רק כתב בכללות את ניקוד תיבת 'נור', אך יתכן שכאשר התיבה מוקפת היא מנוקדת באופן שונה, ואף שלא פירש כן להדיא. אולם מדבריו במכלול נראה יותר שסובר שגם כאן מנוקד 'גִּזְרֵה' בצירי, משום ששם כתב להדיא את הצירוף 'גִּזְרֵה־הַקֶּדֶשׁ' הכתוב רק ג' פעמים במקרא (לעיל כ"ט ו', כאן, ויקרא ח' ט'), ואם בפסוקנו מנוקד 'גִּזְרֵה' בסגול, היה על רד"ק לפרש שלא כל צירוף 'גִּזְרֵה־הַקֶּדֶשׁ' מנוקד בצירי.

כך ובגליון ציין שבספרים אחרים מנוקד 'גִּזְרֵה' בצירי.

טו ואע"פ ששורוק היא תנועה גדולה, ולכן השווא שאחריה נע, זה רק בשורוק הבא באמצע תיבה, אך שורוק בראש תיבה היא תנועה קטנה, משום שכל שורוק היא ניקוד האות שלפניה, ובראש מילה שאין אות לפניה, נקרא כאילו יש אל"ף לפניה (עין מנחת שי בראשית א' י"ד), ומ"מ כיון שאין כאן אותיות המנוקדות בניקוד השורוק, אלא אות אחת, לכן דינה כקבוץ, שהיא תנועה קטנה ולא כשורוק שהיא תנועה גדולה. ויש מקומות שהרבה טועים ומבטאים שווא נע אחר שורוק בראש מילה.

י נראה שיש סימני מחיקה של מונח.

י" ויש להעיר, שבכתבי היד ס"ו ס"י סט"ז אין עקביות בניקוד תיבה זו, ולמרות שכאן מנוקד בהם 'וְשִׁפְהָ' בקמץ, לעיל בפרשת תצוה (כ"ח י"ח) מנוקד בהם 'וְשִׁפְהָ' בפתח.

י" ויש להעיר, שבכתב היד ס"ו אין עקביות בניקוד תיבה זו, ולמרות שכאן מנוקד בו 'וְשִׁפְהָ' בצירי, לעיל בפרשת תצוה (כ"ח כ') מנוקד בו 'וְשִׁפְהָ' בסגול.

כ ובגליון ציין שבספרים אחרים מנוקד 'וְשִׁפְהָ' בסגול.

כא במכלול (קמ"ט ע"ב) הביא רד"ק רשימת תיבות המנוקדות בסגול סגול, ורשימת תיבות המנוקדות בצירי סגול, ובין התיבות המנוקדות בצירי סגול